

Predikan 2:a söndagen i fastan

Idag har jag tänkt stanna vid är dagens episteltext och temat, den kämpande tron. Paulus skriver ett brev till församlingen i Korint, som hade varit en av Greklands mest betydande städer och tävlade med Aten och Sparta.

År 146 f. Kr hade staden drabbats av en katastrof. Den blev uttraderad av romarna, och i hundra år låg den fullständigt öde, tills slutligen Julius Caesar lätt bygga upp den och befolkade den med romerska kolonister, gamla soldater och frigivna slavar.

På Pauli tid var Korint en ung stad, med en kosmopolitisk prägel. Den romerska kärnan fanns kvar, men den var starkt helleniserad. Mängder av människor hade flyttat in, både greker, judar och orientaler, och alla hade med sig sina olika kulturer. Staden hade vuxit till en storstad, jämförbar med Efesos. Den var en typisk handels- och industristad. Läget var förträffligt och det fanns en hamn, på vardera sidan av näset. Staden hade ett dåligt rykte, en stad utan kultur och utan traditioner, en stad för främlingar och nyrika, en

stad där man tjänade pengar och gjorde av med pengar. Många hängav sig åt utsvävningar.

Paulus kom till Korint på sin andra missionsresa från Aten. Som vanligt sökte han upp sina landsmän och träffade ett judiskt par, Akvilla och Priskilla, som nyss hade kommit från Rom. Kejsaren hade låtit utvisa judar från huvudstaden på grund av de oroligheter de ställde till. Dessa oroligheter tycks ha berott på att evangeliet redan predikades i Roms synagogor och där möttes av samma våldsamma motstånd som brukade möta Paulus.

Församling lever mitt i en splittrad stad, full av all sköns olika religioner, politik och suspekta andliga verksamheter. Paulus försökte trösta den lilla skaran bekännande, och säger att deras prövningar inte alls varit omänskliga: *Gud är trofast och ska inte låta er prövas över förmåga: när han sänder prövningen visar han er också en utväg, så att ni kommer igenom dem.*

I fråga om kampen om tron talar Paulus, kort innan dagens text, om dem som tävlar. Han använder det vanliga grekiska ordet *stadion* om idrottsplatsen. Invid Korint hölls vart tredje år de

istmiska spelen, som bara överträffades av de olympiska. Priset vid de olympiska var som bekant en lagerkrans. Vid de istmiska fick man en krans av tallkvistar. Det är den segerkrans som Paulus talar om. Vad han vill framhålla är inte konkurrensen, och inte det att bara en vinner, utan den helhjärtade satsningen på loppet och på träningen. Framgången är otänkbar utan självdisciplin, därför måste man avstå från mindre viktiga saker. Ingen blir olympisk mästare som vill leva som alla andra. Inte heller den som springer i blindo, utan att veta vart mållinjen är.

Enligt Paulus syftar dagen tema om en kämpande tro på den tidens boxning, som skedde utan handskar och var en mycket hårdhänt sport. Att ge kroppen vad kroppen tål betyder att ge ett hårt slag i ansiktet som resulterar i ett blåöga, en hårdhänt och omild behandling som inte lägger fingrarna emellan. Men med kroppen får man i det här sammanhanget förstå det som Paulus annars kan kalla *syndakroppen* (Rom 6:6) eller *denna dödens kropp* (Rom 7:24), den som i sina lemmar har en syndens lag, alltså den *gamla människan*. Som kristen behöver man självtukt. Annars kan vem som helst falla.

De tankarna tillämpar Paulus på förhållandena i Korint. Frågan gällde kristnas frihet. Hur långt kunde man gå i umgänget med hedniska vänner?

För att belysa saken tar Paulus exempel från Israels vandring genom öknen. Urkristendomen betraktade GT som en spegel, där man kunde se sin egen bild och läsa Guds ord om sig själv. I den meningen var israeliterna i öknen en förebild till de kristna. Förebild (på grekiska *typos*) betyder inte något förebildligt, inte ett efterföljande exempel, utan en bild av oss själva och av kyrkan, som långt i förväg tecknats av Gud till lärdom för oss. Man visste att Kyrkan var det sanna Israel, det utvalda folket, som nu vandrade vidare under sin Herres ledning, genom denna världs öken, på väg till det utlovade landet.

När Paulus talar om fäder, menar han inte bara att det är fråga om Israels jordiska förfäder. Det är fråga om andliga fäder till oss. Vi tillhör samma Guds folk som de. Just här ligger allvaret i den förmaning vi får. Som medlem av Guds folk hade fäderna en rad privilegier. Gud slösade sina goda gåvor över dem. Ändå gick det galet, eftersom Guds folk svek honom på vissa bestämda punkter.

Paulus pekar på: förhållandet till avgudar, till hedniska fester, till offermåltiderna och hela det lössläppta liv som kunde förekomma. För judarna var all avgudadyrkan ett andligt äktenskapsbrott, en otrohet mot den Herre som tagit Israel till sin brud. Men det fanns också ett handgripligt sammanhang. I många hedniska kulturer fanns det ett starkt inslag av sexualitet, som gick tillbaka på gamla fruktbarhetsriter. Många tempel fungerade i praktiken som bordeller och offerfesterna kunde bli rena utsvävningar.

Paulus konstaterar, att ingen får göra sig säker. Det hade visserligen fått gåvor av Gud. Det allvarliga är nu, säger Paulus, att de som fått allt detta, ändå aldrig kom in i det utlovade landet. Orsaken är att man knorrade mot Gud, därför att de inte fick allt de ville ha. Vissa åt och drack och dansade och föll offer för avgudadyrkan.

Att fresta Gud betyder att sätta honom på prov, att pröva hans tålamod eller pröva om det verkligen är så farligt att göra något som han förbjudit: eller kanske att komma med krav på att han ska visa att han är Gud genom att uppfylla våra önskningar. Paulus menar att korintierna

kunde fresta Gud genom att vänta för mycket av hans beskydd, när de utsatte sig för de frestelser och faror när de deltog i hedniska offerfester. Paulus inskräpper på nytt, att GT är skrivet för vår skull. Här ser vi de frestelser som också vi måste möta och vi ser hur det går – också med kristna – om vi inte består i provet. Då hjälper det inte att gå i kyrkan och ta nattvarden. Tillber man avgudar så drabbas man av domen, så som israeliterna i öknen.

Till slut är Paulus tillbaka vid utgångspunkten. Ingen må göra sig säker. Den som tror att han står, kan falla. Det gäller att hålla sig till Gud. Här hjälper bara hans trofasthet. Men den hjälper verkligen, också i frestelsen. I prövningen ligger något gott, en möjlighet som Gud ger oss att komma närmare honom. Frestelsen är något ont, ett försök från Satans sida att dra oss bort från Gud.

Att tjäna Herren Gud handlar om en trons kamp. I vårt sammanhang ställs vi verkligen på prov, inte minst när kyrkans kärna ändras på ett världsligt godtyckligt sätt, genom att man tar sig friheten att ändra på Guds Ord. Undra var vi är på väg? Amen